

Andrzej Peplowski

WSP Słupsk

WYWIAD FRONTOWY W OKRESIE WOJNY POLSKO-BOLSZEWICKIEJ 1919-1920

Polski wywiad wojskowy podejmował intensywne działania w kierunku wschodnim już na początku stycznia 1919 r. Uzyskiwane wówczas informacje świadczyły o dobrym rozpoznaniu sytuacji politycznej i militarnej w Rosji Sowieckiej. Znany był między innymi stan produkcji na potrzeby wojska, ujawniano liczne przypadki zamykania fabryk zbrojeniowych ze względu na brak opału i krytyczny stan transportu kolejowego. Jednak z ocen Biura Wywiadowczego, powstających w styczniu i lutym 1919 r. wynikało, iż wojna polsko-bolszewicka zbliżała się nieuchronnie. Rozwój sytuacji politycznej na wschodzie wskazywał również na możliwość konfliktu polsko-ukraińskiego. Biorąc pod uwagę ówczesne położenie Polski uznano, iż wywiad wobec Niemiec i Czechosłowacji będzie prowadzony z mniejszym nasileniem¹.

Pracom wywiadowczym w kierunku wschodnim sprzyjała wcześniejsza działalność konspiracyjna Komendy Naczelnej III Polskiej Organizacji Wojskowej mającej siedzibę w Kijowie. Kilkuletnie funkcjonowanie komórek wywiadowczych POW zapewniło w miarę dobre rozpoznanie sytuacji wojskowej i politycznej na Ukrainie, Białorusi i Litwie. Major Ignacy Matuszewski, szef Biura Wywiadowczego Sztabu Generalnego WP, analizując aktualną sytuację stwierdził, że Polska znajdowała się w „*stanie faktycznej wojny ze wszystkimi państwami ościennymi*”², i dlatego - jego zdaniem - nie można było ograniczać się „*do zwykłej obserwacji obcych sił zbrojnych, ale prowadzić wywiad wojenny, umożliwiając uprzedzać zamiary przeciwnika, wykrywać koncentrację, właściwie oceniać siły*”. Aby wykonać te zadania opracowano plan rozwoju placówek wywiadowczych oraz zasady współdzia-